

Резюме от работна среща на тема
“Управлението на съдилищата в контекста на изготвянето на ЗИД на ЗСВ”
22-24 април 2016 г.
гр. Велико Търново

Настоящото резюме обобщава впечатленията и информацията, натрупани по време на срещата, чието провеждане е дейност по проекта „Изграждане на благотворна среда за независима съдебна власт в България”, финансиран от Правителството на Кралство Нидерландия. В събитието взеха участие български съдии от различни нива на съдебната власт от следните съдилища: Върховен административен съд, Апелативен съд - София, Софийски градски съд, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд - Разград, Административен съд - Варна, Административен съд - Бургас, Районен съд - Русе, Районен съд - Разград, Районен съд - Смолян, Районен съд – Варна, Районен съд - Нови пазар, Районен съд – Луковит и Районен съд - Севлиево.

Срещата се проведе в контекста на извършените и предстоящите изменения на Закона за съдебната власт/ЗСВ/ и имаше за цел да проведе широко обсъждане сред съдиите по темите за: управлението на съдилищата и ролята на общите събрания на съдиите; атестиране, кариерно развитие и статут на съдиите; повишаване доверието на гражданите в правосъдието чрез взаимодействието на съдийската общност с обществеността.

След проведената дискусия и изразените становища на отделните съдии беше постигнато съгласие около следните принципни позиции, които да бъдат отстоявани от страна на ССБ при участието на неговите представители в работната група в Министерство на правосъдието по подготовка на измененията в ЗСВ и в Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система по темата за управлението на съдилищата и съдийското самоуправление:

- Да се защитава утвърждаването на съдийското самоуправление, чрез засилване ролята на общите събрания на съдилищата, включително и с предоставяне на възможност те да взимат решения по въпроси, свързани с управлението на съответния съд;

- Да се предвиди възможност общите събрания на съдилища от всички нива, включително и пленумите на ВКС и ВАС, да предлагат на ВСС кандидатури за председатели на съответния съд;

- Да се утвърди принципът заместник-председателите на съдилища да бъдат съдии от съответния съд, освен в случаите, в които няма такива кандидати и да се предвиди възможност съдиите от съответните отделения да избират ръководителите на тези отделения;

- В ЗСВ да се установят конкретни изисквания за съдържанието на концепциите на кандидатите за председатели на съдилища и да се предвиди механизъм, по който съответните общи събрания да могат да контролират изпълнението на заложените в концепцията на избрания председател задачи;

- Да се предвиди максимална продължителност от два последователни мандата за заемане на длъжност председател на съд, като след прекъсване, да може отново да се заема председателска длъжност в същия или друг съд.

В рамките на дискусиата по темата бяха направени и обсъдени идеи за начина, по който тези принципни положения да бъдат приложени в ЗСВ, както и предложения за управление на съдилищата на ротационен принцип от всички съдии, с определен статут от тях; за отзоваване на председателите от страна на общите събрания; за проверка в средата на мандата на председателя на степента на изпълнение на програмата му; за участие на съдиите от по-долните по степен съдилища в издигането на кандидатури на председателите на съответния окръжен или апелативен съд; общите събрания да определят натовареността на председателя и заместник-председателите; да анализират постъплението и натовареността.

През втория ден от срещата бяха обсъдени и въпросите по атестирането и провеждането на конкурсите, преуреждането на дисциплинарната дейност на ВСС и новите конституционни правомощия на ИВСС в аспекта на предстоящите промени на ЗСВ. По тези въпроси беше постигнато съгласие за:

- Утвърждаване на компетентността на предвидената с вече влезлите в сила изменения на ЗСВ централна атестационна комисия да прилага общи стандарти за атестиране; несъгласие да бъдат прехвърляни правомощията на централна атестационна комисия на други помощни комисии по съдебни райони;

- Подкрепа за отпадането на събеседването, като форма на провеждане на конкурсите за преместване и повишаване, и основаването на кадровото развитие на задълбочена проверка на работата по делата на съответните кандидати;

- Принципна подкрепа на възможността след заемане на длъжностите, за които е обявен конкурс за повишаване, при освобождаване на нова длъжност в периода преди обявяване на нов конкурс, същата да бъде заета от следващия в класирането, при създаване на гаранции, че този период ще е ограничен по продължителност и няма да пречатства своевременното обявяване на нов конкурс;

- Създаване на гаранции за своевременно обявяване на свободните места в съдилищата и провеждане на конкурси поне веднъж годишно;

- Ограничаване на командироването по продължителност и като способ за осигуряване на кадрова обезпеченост;

- Поддържане на позиция, че за първоначално назначаване следва да се обявяват длъжности само в районните съдилища;

- Промени в дисциплинарното производство, така че да се разграничат ролите на инициатора за образуване на такова производство, на дисциплинарния състав и на налагащия наказание орган, като дисциплинарните състави бъдат формирани от съдии от ВКС и ВАС или бъде предвидено неучастие на вносителя на предложение за образуване на дисциплинарно производство в последващите етапи от същото.

На втория ден от срещата беше обсъдено и какви нови инициативи ССБ да предприеме за активизиране на колегите от професионалната общност, както и да съдейства за утвърждаване на авторитета на съсловието сред обществото. Весислава Иванова представи информация за развиваните дейности на групата от съдии, ангажирани с посещения на училища и работа с деца. Галина Николова предложи да бъдат популяризирани и насърчени инициативи, които подпомагат хора с увреждания да работят в съдебната система или пълноценно да бъдат обслужвани от съдебната администрация и да участват в процесуалните действия. Владислава Цариградска направи изложение за ролята на съдилищата в превенцията на престъпността, взаимодействието с останалите държавни и местни органи на власт и възпитателните мерки по отношение на извършителите на престъпления.